

קורות רבנו

קצות דרכיו בקודש של רבנו הרב צבי יהודה הכהן קוק זצ"ל

הר הבית

הליכה לכותל

לכותל הלך רבנו רק ברגל ואפילו מהישיבה, ואמר: "לכותל הולכים רק ברגל". רק בשנותיו האחרונות, כשכבר לא יכול היה ללכת, הסכים לנסוע במכונית.

תחרות עם הכותל

באו תלמידים לבקרו מחוץ לעיר ואמרו לו שעתה רצונם לנסוע לכותל. אמר להם שהיה מעכבם אצלו יותר אבל "אינני מתחרה עם הכותל".

תפילה בכותל

בשעת צרה תלמיד ביקש מרבנו שיתפלל עבורו. זירז אותו ללכת לכותל, ששם הדברים נשמעים.

קפיצה לכותל

תלמיד אמר לרבנו: "קפצנו לכותל להתפלל". רבנו נזף בו: "לכותל אין קופצים".

ללכת לכותל כשצריך

רבנו לא היה הולך סתם בכל הזדמנות לכותל. הוא אמר: "איני הולך כל יום לכותל, אלא רק כאשר יש צורך והרגשה. הכותל הוא מקום מיוחד, מקום שלא זזה ממנו שכינה".

בלי בית מקדש

כאשר נשאל רבנו בדבר הטענה הידועה כאילו תוכן אמירת בקשת "נחם" בתשעה באב הוא שקרי בימינו בגלל הקטעים של "מר מצבנו". השיב: "ירושלים עדיין בזויה ושוממה, כי עיקר ירושלים הוא בית המקדש. גם ירושלים העתיקה עדיין במצב של 'שוממה ואין יושב'. אי אפשר לגשת אל העיר העתיקה ולראות גלי אבנים של בתי כנסת - ולא לפרוץ בבכי!" (שיחות הרב צבי יהודה, תוספת בסוף השיחה "ולמינים אל תהי תקוה").

ישיבה בלב ירושלים

כאשר בא תלמיד לבקש מרבנו רשות (עי' סנהדרין ה ב. עירובין סג א. רמב"ם הלכות תלמוד

תורה ה ג) וברכה לקבוע ישיבה בלב ירושלים, שמח שמחה עצומה וחזיק את ידי.

הר הבית

כאשר נשאל רבנו בערוב ימיו אם יש לדרוש ששמירת שערי הר הבית תהיה מופקדת בידי צה"ל ולא בידי גויים - לא ראה עניין רב בבעיה זו והשיב: 'קמעא קמעא'. כאשר נשאל שוב: האם עלינו לדרוש נוכחות של צבאנו על הר הבית, שוב ציין במבטו את מה שהחשיב כהתלהבות לא טהורה, והשיב: 'קמעא קמעא'.

באותו מעמד, כאשר שוב נשאל האם עלינו לדרוש שיונף דגל מדינת ישראל על הר הבית, הסתכל על השואל במבט נורא של כאב ותמיהה שכה הושפל עד כדי שאילת שאלות מעין אלו, ואמר בתוקף: 'בשם אלהינו נדגול!' (תהלים כ ו). חשב השואל שבכל זאת 'תורה היא וללמוד אני צריך' (ברכות סב א), לכן חזר ושאל: 'ודאי, בשם אלהינו נדגול, אבל דרך דגל מדינת ישראל?'. רבנו חזר על הראשונות בסבלנות: 'אמרתי לך: בשם אלהינו נדגול', בשלילתו המוחלטת כל השוואה בין כל הנוגע לקדושת הר הבית לבין העניינים הכלליים של ארץ ישראל.

גאולת בתים בירושלים העתיקה

אותו תלמיד סיפר לבסוף לרבנו איך ממשיכים בפעולות גאולת לב ירושלים בית אחר בית, ואז נעלמה ארשת הפנים החמורה והנוראה, וחיוך מלא חסד עולמים האיר את פניו. כאשר פירט את שמות הרחובות, אמר לו שאין צורך שיטרח, כי חרותם בזיכרונו כל המקומות האלה שבהם למד בצעירותו.

מחקרים על הר הבית

כאשר הביא תלמיד חכם לרבנו מחקרים על הר הבית, במטרה לסמן את הגבולות שלפי דעתו מותר להיכנס אליהם בלי חשש לפגוע במקום המקדש עצמו, אמר לו רבנו: "בשביל מה כל זה?". הוא דימה זאת לאותו רב שאסף עשרות הוכחות על מציאות ד', ואמר האדר"ת זצ"ל על אותו ספר: "מה לנו צורך בהוכחות?" (והביא את דברי חז"ל "כל מילתא דלא מחוורתא, מייתי לה מדוכתינן סגיאין". ירושלמי ברכות ב ג ערובין י א). אנו מאמינים בד' מעל כל ההוכחות (שיחת הרב צבי יהודה תזריע סדרה ב' פרשת החודש 3-4. אמונה מס' 51 סע' 8) וכן הוא בענייננו: הרי הר הבית תחום מסביב על ידי חומה. איננו עוברים אותה, ואין לנו צורך במחקרים.

פתקים בכותל

כאשר הזכיר תלמיד חכם לרבנו את המנהג להכניס פתקים בתוך הכותל המערבי, אמר לו רבנו שאין לעשות כן, ואפילו אצבעות יש להימנע מלהכניס. אמר לו אותו תלמיד חכם: אבל כך מנהג ישראל. השיב רבנו: יש מנהג שהוא אותיות גיהנום.

חפירות מתחת להר הבית

כאשר נודע לרבנו שנעשות חפירות מתחת להר הבית, הגיב בצער גדול: "בשביל מה כל זה? בשביל מה לחטט שם?"

סיורים מסביבי להר הבית

שאלו את רבנו אם יש עניין לארגן סיורים מסביב להר הבית כדי להגביר את התודעה שהוא שלנו. על כך השיב: "הר הבית בידינו - אין צורך בסיורים". אמרו לו שלא כולם יודעים שהר הבית הוא שלנו. על כך השיב שאם כן, יש ערך חיובי לסיורים והסברים כדי להגביר את תודעת השייכות.

בניין בית המקדש עכשיו

אחרי מלחמת ששת הימים, כאשר באו תלמיד-חכם אחד ופרופסור אחד אל רבנו ושאלוהו למה לא לגשת עכשיו לבניין בית המקדש, השיב: "מצוות בניין מלכות ישראל קודמת, כדברי הרמב"ם בתחילת הלכות מלכים" (שיחת רבנו, מס' 4, פרקי משית, סע' 4. תלמוד תורה א הוספה 2). אחר כך נתבארו באריכות הדברים מפי רבנו במאמר 'מאחר כתלנו' שבו הוא אומר שרק אחרי השכלול הגדול של בניין המדינה, הן המעשי והן הרוחני, ניכנס פנימה אל הקודש והמקדש ["בהיגלות האור הבהיר, בקום החיים השלמים, בהיבנות העולם המלא עם השם המלא, אשר אך אז ימלאם לבם, תשאם נפשם ותכשירם רוחם, וכל הגויים יביאום אז לעלות ההרה ולבוא אל המקום פנימה בהינשא פתחי עולם להדר המלך הכבוד". לנתיבות ישראל א, עמ' כג].

מסירת הר הבית לערבים

כאשר באה משלחת של אישי ציבור אל רבנו בדרישה לפעול בכל תוקף לנוכח האיום שממשלת ישראל עומדת לחתום הסכם עם מדינת ירדן, הכולל מסירת הר הבית לידיה, הגיב רבנו: "זמה על כל ארץ ישראל?". הם חזרו כמה פעמים על דבריהם, והוא בשלו.

עוד בעניין הרבי מלובביץ'

כאשר הגאון רבי חיים צימרמן ביקר אצל רבנו, הוא סיפר לו שלמד בחברותא עם הרבי מלובביץ' שנים רבות בצעירותו ושהוא תלמיד חכם וגאון (הרב אמנון שוגרמן).

עוד בעניין הגרי"ד סולובייצ'יק

כאשר הגרי"ד סולובייצ'יק ביקר בארץ, כיוון שנאמר שיש בו ניצוץ של ר' חיים מבריסק, רבנו הלך ממקום למקום בארץ לשמוע כל שיעוריו (הרב אמנון שוגרמן).